

Fria berättelser

Utgå från någon av följande händelser för en fritt berättad historia/nyhet

1. När Tumba bruk grundas kommer två pappersarbetare från Holland till bruket. Utgå från berättelsen om Jan, Erasmus och Casper och låt någon av dem vara huvudperson i din egen historia. Skriv berättelsen som om du själv var med på den tiden.

Trots mycket arbete går det inte så bra med tillverkningen av sedelpapper de första åren. Man behöver hjälp! Vid den här tiden tillverkas det bästa papperet i Europa i Holland. Kan man möjligtvis locka en duktig holländsk pappersarbetare till Sverige? Rikets ständers bank lyckas hitta två bröder som är intresserade. De heter Jan och Erasmus Mulder. Men det är inte riskfritt att flytta till Sverige, yrkeshemligheter får inte spridas hur som helst, det kan till och med vara straffbart. Jan kan inte hålla tyst om resan. Han hamnar i fängelse och dör ganska snart. För brodern Erasmus går det däremot bättre. Efter en dramatisk flykt från Holland, utklädd till bonde, kommer Erasmus till Tumba den 10 juni 1758.

Efter Erasmus instruktioner tillverkas snart bättre papper. Ett år efter att Erasmus anlänt kommer också hans yngre bror, Casper, med familj, till Tumba för att hjälpa till. De är duktiga och får bra betalt. Samma år (1759) kan de visa upp det första provet på sedelpapper.

2. Under 1800-talet brinner det ordentligt på Tumba bruk två gånger. Skriv en berättelse utifrån händelserna vid någon av bränderna. Skriv som om du själv var med. Till exempel:
Du är med och släcker branden.
Du är barn och bor på bruket och ser hur det hela börjar.
Du är en tidningsreporter som skriver en artikel om händelsen.

Två gånger har det brunnit ordentligt på Tumba bruk. Första gången, tidigt på midsommaraftons morgon 1829 börjar branden i den gamla bruksbyggnaden i övre bruket. Byggnaden brinner ned till grunden, och maskiner, arbetsmaterial och färdigt papper förstörs. Det beslutas genast att huset ska byggas upp igen.

Nästa gång, år 1875, brinner det i nedre bruket som nästan förstörs helt och hållet. Vid återuppbyggnaden passar man på att modernisera, och det nya bruket börjar drivas med ångkraft. Man installerar också elektriskt ljus i arbetslokalerna. All tillverkning flyttas nu till det nya, nedre bruket.